

עוֹזֵי רִזְמַת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת מצורע - תשפ"ד - גיליון 95

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והוא אֵל הפה: (י"ד ב')

מובא בגמרא מסכת ערכין דף ט"ו תנא דבי רבי ישמעאל: כל המספר לשון הרע - מגדיל עונות כנגד שלש עבירות, עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים.

והנה המילים בפסוק: **זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו**, עולה בגימטריא 2917.

וכן המילים: **לשון הרע - שקולה כנגד ע"ז - גילוי עריות - ושפיכות דמים**, עולה בגימטריא 2917.

* **ונתן הפה מן השמן אשר על כפו על תנוך אֵזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על מקום דם האֵשם:** (י"ד כ"ח)

וכתב רש"י, **על מקום דם האֵשם**. אפי' נתקנח הדם, למד, שאין הדם גורם, אלא המקום גורם.

והנה המילים בפסוק: **על מקום דם האֵשם**, עולה בגימטריא 688, [כולל האותיות]

וכן המילים: **למד - דאין הדם גורם אלא המקום**, עולה בגימטריא 688, [כולל התיבות והאותיות].

* **ובא אשר לו הבית והגיד לפה לאמר כנגע נראה לי בבית:** (י"ד ל"ה)

וכתב התורה תמימה, כנגע - [כנגע ולא נגע]. ואפילו ת"ח יודע ודאי שהוא נגע לא יגזור ויאמר נגע אלא כנגע [נגעים פ"ב מ"ה].

והנה המילים בפסוק: **לאמר כנגע נראה לי בבית**, עולה בגימטריא 1124.

וכן המילים: **זהו - גם ת"ח היודע דנגע ודאי הוא - יאמר כנגע**, עולה בגימטריא 1124.

* **ובא אשר לו הבית והגיד לפה לאמר כנגע נראה לי בבית:** (י"ד ל"ה)

וכתב התורה תמימה, כנגע - [כנגע ולא נגע]. ואפילו ת"ח יודע ודאי שהוא נגע לא יגזור ויאמר נגע אלא כנגע [נגעים פ"ב מ"ה].

ונראה לרמז כן במילים **כנגע נראה לי בבית**, זהו ראשי תיבות.

גם ת"ח אם רואה יודע נגע ברור הוא בבית - יקבל עליו לומר כנגע נראה.

* **זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והוא אֵל הפה:** (י"ד ב') ומביא דעת זקנים **זאת תהיה**. ומכאן סמכו רז"ל 'לו' דעל לשון הרע נגעים באים המצורע קרי ביה המוציא שם רע וכו', ועוד כתיב מות וחיים ביד לשון, מות אם סיפר לשון הרע - והחיים אם עסק בתורה, והתורה היא רפואתו של לשון הרע, שנא' מרפא לשון עץ חיים, שעל ידי שהוא עוסק בתורה הוא נמנע מלשון הרע.

ונראה לרמז כן במילים **תורת המצרע ביום**, זהו ראשי תיבות.

והעוסק בתורה ונמנע מלשוה"ר - **תורה תגן עליו היא רפואתו - רחמנא ירחיק ממנו צרעת.**

* **והנותר בשמן אשר על כף הפה יתן על ראש המטהר וכפר עליו הפה לפני יי':** (י"ד י"ח)

וכתב הרמב"ן **יתן על ראש המטהר וכפר עליו הפה לפני ה'**. במעשה דם האשם והשמן תהיה הכפרה הזאת וכן לכפר עליו לפני ה' (להלן פסוק כט) ובתורת כהנים (פרק ג יב) והנותר בשמן אשר על כף הפה יתן על ראש המטהר וכפר אם נתן כפר ואם לא נתן לא כפר דברי רבי עקיבא רבי יוחנן בן נורי אמר שירי מצוה הם.

ונראה לרמז כן במילים **בשמן אשר על כף הפה**, זהו ראשי תיבות.

כל נותר שמן אשר בכף כהן - שיירי מצוה נותן על ראש המטהר - לכפר היא פוטרת.

* **וצוה הפה ופנו את הבית בטָרם יבא הפה לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר בבית ואחר כן יבא הפה לראות וכו':** (י"ד ל"ו)

וכתב האור החיים הקדוש, **כל אשר בבית**. פירוש כל אשר בבית לא יטמא אלא יצילו הכל ואפילו פכים קטנים, כי חס ה' אפילו על ממון הבזוי של ישראל, ובזה נתן טעם הכתוב למה צוה ה' לפנות קודם הלא אפילו אחר ביאת הכהן ורואה הנגע אין הבית טמא אלא אחר שיצא הכהן ויסגירו, ומעתה אין צורך להקדים לפנות קודם בא הכהן ויכולין לפנות אחר שבא הכהן קודם שיסגיר, לזה אמר **ולא יטמא כל אשר וגו'** פירוש כי לצד שכשיראה הכהן הנגע שצריך להסגיר אין רשות להתעכב מלהסגיר כל עיקר ומצד זה ימהרו לפנות ולצד המהירות ישכחו ממון הבזוי, לזה הקפיד ה' לפנות קודם שבזה לא יטמא מכל אשר בבית.

ונראה לרמז כן במילים **ולא יטמא כל אשר בבית ואחר כן**, זהו ראשי תיבות.

טרם יבוא לראות ויאמר נגע ראיתי בבית - אפשר להציל את אשר בבית אפילו רואה כלים ופכים - כי חסה תורה ממנום של ישראל.

סיפור שבועי

סיפור לפסח

המגיד מקוזניץ היה רגיל לספר לתלמידיו ג' סיפורים אלה לפני חג הפסח (י"א שסיפר אותם בשבת מברכין וי"א במוצאי שבת הגדול) ומקובל שהשמעתם והאמונה והבטחון שבעקבותיהם, מסוגלת להשפיע לישראל צרכי פסח בהרחבה, [שבוע שעבר הבאנו ב' סיפורים, השבוע נביא את הסיפור השלישי].

הסיפור השלישי היה על יהודי פשוט ותמים שהתפרנס מהפעלת בית מרזח שחכר מהפריץ המקומי, הפריץ היה מיווד עם היהודי, ופעם אחת כשנפגשו שאל אותו הפריץ מהיכן באה פרנסתך? כמובן רצה הפריץ לשמוע שהיהודי מחזיק לו טובה שהרי פרנסתו באה ממנו, אלא שהיהודי המאמין התמים השיב ואמר פרנסתי באה רק מהקב"ה.

לשמע תשובת היהודי, הרצין הפריץ והתחיל לשאול את היהודי שוב ושוב שאלה זו בצורות שונות, וציפה לשמוע בתשובותיו איזה רמז לטובה שמחזיק היהודי לפריץ המשכיר לו את בית המרזח, ואכן היהודי היה פשוט מאוד, ולא נרמז בשום רמז, ובכל פעם ששאלו הפריץ מאין באה פרנסתך? חזר היהודי והדגיש שפרנסתו באה ישירות מהקב"ה ולא משום מקום אחר חוץ מהקב"ה. התרגז הפריץ על היהודי ואמר לו מאחר שאינך יודע מי עושה איתך טובה, ונותן לך פרנסה עליך לעזוב את בית המרזח ולחפש פרנסה אחרת.

על אף שהיהודי נשאר לגור באותו הכפר, מכל מקום נאסר עליו להפעיל את בית המרזח, וכך לפני חג הפסח מצא עצמו היהודי בלי פרנסה ובלי פרוטה לפרוטה, וצורכי החג מרובים.

לפריץ היה אוצר במרתף ביתו, ושם היו הרבה מטבעות זהב יקרי ערך שאותם אהב הפריץ למנות, וכך בכל יום היה הפריץ נכנס לאוצרו סופר את מטבעותיו באהבה רבה, ומצחצח אותם כדי שיאירו הצורות והדמויות המוטבעות ע"ג המטבעות, הפריץ היה יורק על המטבע, ועם מטלית היה מצחצח את המטבע, כך הייתה דרכו של הפריץ לעסוק עם מטבעותיו דבר יום ביומו.

אותו פריץ היה מהגדולים אשר בארץ, ומתוקף עושרו החזיק בביתו קוף אמיתי כסוג של חיית מחמד להשתעשע ולשחק עמו, עשיר זה היה נוהג לקחת עמו את הקוף לכל מקום שהלך, וכידוע טבעו של הקוף לחקות את בני האדם הסובבים אותו, וכך לאחר שראה הקוף פעם אחר פעם את הפריץ יורד לאוצר יורק על המטבעות ואח"כ מצחצח אותן בהנאה רבה, והקוף הרי הוא רק קוף, וחשב לעצמו כי וודאי הפריץ אוכל את המטבעות הטעימות והמבריקות.

ואכן פעם אחת ירד הקוף לתוך האוצר, והתחיל לזלול את המטבעות אכל ואכל עד שנפל והתפגר, כאשר ירד הפריץ לתוך האוצר, וראה את הקוף המת מיד התחכם להתנכל ליהודי חוכר בית המרזח, וכך בערב פסח שלח הפריץ את משרתו לזרוק את הקוף המת לתוך ביתו של היהודי.

המשרת עשה כמצוות הפריץ, ומיד הסתלק משם, חושב לעצמו יהודי חסר דעת, זה חלקך לחג הפסח, תוך כדי שנחת פגר הקוף על רצפת בית היהודי, נקרעה בטן הקוף ומתוכה נשפכו כל מטבעות הזהב. לקח היהודי את מטבעות הזהב וקנה את כל צורכי חג הפסח בשפע רב ולפיכך היה שמח ומאושר לחגוג עם בני ביתו את סדר ליל הפסח.

עם חשכה התגב הפריץ לבית היהודי והציץ מחלון הבית לראות כיצד חוגג היהודי את ליל הסדר, והנה רואה הפריץ שולחן מלא כל טוב, הנרות דולקים ואורחים רבים בבית, וכולם נהנים ושרים ושמחים. הפריץ לא הבין מהיכן כל השפע הזה?

נכנס הפריץ לבית היהודי ובפשטות שאל את היהודי מהיכן יש לך כל זה? והיהודי שהיה כאמור יהודי תמים לכל דבר סיפר לפריץ שמישהו עבר זרק קוף לתוך ביתו וממנו יצאו מטבעות של זהב ומהן קנה את כל צרכי החג.

חנך הפריץ בדעתו, והודה ליהודי שאכן צדק באומרו שפרנסתו באה לו ישר מהקב"ה, וליהודי היה כל צרכי הפסח בהרחבה גדולה. [דברי חיים]

פינת ההלכה

אמירה לנכרי [כ"ה]

בפעמים הקודמות הבאנו סתירה בדעת המשנ"ב, האם מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה במקום הצורך וכתבנו לברך דעת המשנ"ב ב' דיש לחלק בין מקום שאפשר בענין אחר שבזה מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, לבין מקום שאי אפשר בענין אחר שבזה מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, ובפעם הקודמת הרחבנו בדוגמאות שהתיר המשנ"ב לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה כיון שאי אפשר בענין אחר.

אבל באופן שיש אפשרות לעשות את אותו מעשה בלי איסור של מלאכה שאינה צריכה לגופה, בזה לא מתירים לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, ולכן בסי' ס' שט"ז ס"ק ל"ג לגבי לטול דג מן החבית של מים ולהניחו ביבשה, אסר המשנ"ב לומר לנכרי אע"פ שירא שמא ימות ויפסדו המים, כיון שיש אפשרות שלא יפסדו המים, באופן שהנכרי יוציא את הדג ע"י קערה עם מים, או באופן שמעבירו מיד לקערה אחרת של מים שאין בזה נטילת נשמה, לכן בכה"ג שיש אפשרות להגיע לאותה מטרה באופן המותר אין היתר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה, ואין להקשות דמ"מ איכא איסור מוקצה בטיטול הדג ומדוע מותר, אולם היישוב בזה הוא ברור דכלפי טיטול מוקצה אין אפשרות לעשות באופן המותר, וע"כ בזה אזלינן בתר עיקר הדין דשבות דשבות במקום הפסד מותר, אבל לגבי להוציא את הדג מהמים ולגרומ לנטילת נשמה, כלפי האיסור הנ"ל אע"פ שהוא מדרבנן שהרי הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, מ"מ כיון שאפשר לעשות בהיתר ע"י שיוציא לתוך קערה של מים, בזה אין היתר לעבור איסור דרבנן, וכן בסי' תמ"ד ס"ד, לגבי ערב פסח שחל בשבת ונשאר לו חמץ, אסור לומר לנכרי להוציא לרה"ר אע"פ דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, דגם בזה מצד איסור חמץ בפסח יש אפשרות באופן אחר, שכתב השו"ע ס"ה אם נשאר חמץ אחר שאכלו מבטלו וכופה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבערו, וע"כ כיון שיש אפשרות מצד איסור חמץ לכפות כלי בזה אין היתר לומר נכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה.

[מאי שבת]

העלון מוקדש

לעילוי נשמת

נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה
* נורית בת רומיה * שרה בת אילה
* אילה בת שרה * יהודית בת שרה
* פינחס אליהו בן דינה
לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * נתנאל בן מרים

* יוסף מאיר בן גאולה ויקי
* משה בן שרה וב"ב
* נעמה בת שושנה
* חדווה בת ברכה
* גאולה גילה בת מזל
* יוסף חיים בן דבורה
* שלמה בן נורית
* אביאל אברהם בן מזל